

Týdeník Výboru pro zabezpečení osob, které se na základě amnestie vrátí do ČSR

Náš lid vzdává poctu práci žen

President republiky přijal na Hradě delegaci žen — Oslavy Mezinárodního dne žen v naší vlasti

V předvečer Mezinárodního dne žen — ve středu 7. března — bylo v celém šem životě zřetelně vidět, že se chystá sváteční den. U nás je veškerá práce n vysokou ceně, rozloučili jsme se nenávratně s těmi dobami, kdy práce žen byla odstraňována, kdy ženy byly začasť jen porobenými služebnicemi. Dnes nás mají ženy všechna práva jako muži. Je to zaručeno ústavou — a v životě to už dávno zcela běžné. Ne tak samozřejmě je to však dosud v celé řadě jinak vyspělých zemí. (A to nemluvíme o zemích zaostalých a závislých.) Na úklad ve Švýcarsku nemají ženy dosud ani pasivní, ani aktivní volební právo. našem životě byly ženy zbaveny ponižujícího postavení, nelze ani přehlédnout stupy lékařek, profesorek, učitelek, umělkyní, spisovatelek a politických a jiných pracovnic. Ženy se staly rovnocennými společníci mužů v celém životě.

Proto také jsou oslavy Mezinárodního dne žen velkou událostí pro celou naši republiku. Proto v ten den — 8. března — k nim soustřeďuje všechna pozorost. Odevšad jim přicházejí květinové vzpomínky, které hovoří o vděčnosti našim matkám, ženám, manželkám. Vysoký význam, který po právu přidáváme veškeré práci žen, a vděčnost, kterou k nim pociťujeme, podtrhlo přijetí delegace žen na pražském hradě prezidentem republiky Antonínem Zápotockým a jeho chotí 7. března dohledně.

Bylo jich přes 200 — nejlepších pracovnic ze závodů i zemědělství, poli-

tických i kulturních pracovnic, které se shromáždily v sálech Hradu. Byly mezi nimi ženy vyznamenané vysokými státními cenami. Byly mezi nimi i obětavé matky mnoha dětí. Jejich jménem promluvila předsedkyně Výboru čs. žen Anežka Hodiňová-Spurná.

Z projevu presidenta republiky

President republiky v odpovědi ženám hovořil o obsahu hesla letošního Mezinárodního dne žen »Ženy stavějí život v míru, za nové úspěchy v budování socialismu«.

»Dnes ve světě již celá řada států nastoupila cestu výstavby socialismu, což znamená novou epochu v dějinách lidstva a dává nové výhledy. Skutečnost, že válce je možno zabránit, budou-li lidové masy upřímně a poctivě bojovat za mír a proti válce, ie něčím, co obzvláště se dotýká každé ženy i matky. Hlas žen zaznívá rozhodně v tomto boji za upevnění mírových vztahů mezi národy, bez ohledu na společenské zřízení jednotlivých států,« pravil.

Uvedl pak, že řady žen, které se zapojily do výroby, nejen rostou na počet, ale že si ženy osvojují i stále vyšší a lepší kvalifikaci, že se staly důležitým činitelem v našem hospodářském životě a stávají se důležitým činitelem i v životě veřejném.

Po projevu presidenta republiky vypravěly nám pak ženy o své práci a o otázkách, které se v životě našich žen vyskytují. Beseda měla srdečný průběh a trvala až do poledních hodin.

Slavnostní večer na počest Mezinárodního dne žen ve Smetanově divadle

Na počest Mezinárodního dne žen pořádá Výbor československých žen v Praze slavnostní večer. Slavnostní oslavy, která se konala pod heslem »Ža šťastný život v míru, za nové úspěchy v budování socialismu«, se účastnili prezident republiky Antonín Zápotocký, náměstek předsedy vlády Václav Kopecký, náměstkyně předsedy vlády ing. Ludmila Jankovcová a další představitelé veřejného života.

Nadšenými ovacemi byly na slavnostním večeru pozdraveny představitelky organizací žen ze zahraničí, delegace z Albánie, Anglie, Bulharska, Francie, Itálie, Maďarska, Německé demokratické republiky, Německé spolkové republiky, Polska, Rumunska. V popředí hlediště zaujaly místo vzorné pracovnice a sloužili matky ze všech krajů republiky, které byly dopoledne přijaty na hradě prezidentem republiky. Slavnostního večera se dále zúčastnilo 30 zasloužilých pracovnic, jež byly za čestnou práci v zemědělství odměně-

ny týdenní rekreací v lázeňském městě republiky.

Slavnostní večer zahájila předsedkyně Výboru čs. žen Anežka Hodiňová-Spurná.

Potom se ujal slova náměstek předsedy vlády Václav Kopecký. Výchla z jeho projevu přinášíme na str. 2.

Jménem kulturních pracovnic pozdravila nejlepší pracovnice z našich závodů i poli, členka souboru divadla D 34 národní umělkyně Otylie Benišková. »Rádi přicházíme za vámi — pravila — i na nejmenší vesničku, abychom vám přinášeli radost a učili se od vás. Na nás ženách spočívá především, abychom své děti a vnuky vedli touze myšlenkou, která nás určila velkém dílu: budovat svou vlast, pracovat k jejímu rozkvětu, aby příští generace měly radostný, uspořádaný život. Podají-li si všechny ženy světa ruku, utvoří nerozbitný kruh, který nerozbitně ani atomové hrozby.«

Potom promluvila Blanka Cmunťová, která pracuje již několik let na revol-

verovém soustruhu. »Slibme si — vypravěla přítomné — že budeme pracovat vždy tak, abychom svou práci posilovaly boj žen kapitalistických států, které za těžkých podmínek bojují za svá práva a za mír na celém světě.«

Za ženy pracující v zemědělství promnesla projev ošetřovatelka dojníc v JZD »Přátelství« v Čelákovicih Marie Kleimová. Připomněla, že za žádné kapitalistické vlády u nás nebylo pracujícím dopřáno a dovoleno, aby spolupracovali o osudu svém a své vlasti, jako je tomu dnes.

Pozdravné projevy pracujících žen byly přijaty s vřelým souhlasem. Po pozdravcích pionýrů, kterou jménem nejmladší generace tlumočili hoši a dívky z Prahy 11, bylo schváleno odeslati pozdravných dopisů Mezinárodní demokratické federaci žen a ženám Sovětského svazu.

V uměleckém pořadu slavnosti vystoupil Vysokoškolský umělecký soubor a Československý státní soubor písní a tanců.

právať. Tak teda v tej Hodruši za dva roky predali exekutori sedemnást biednych chalúp. A v Banskej Bystrici poznám istého fajtika, ktorého pre tristo korún predávali šestnást ráz. Vieš, čo je to?

— Viem, Ľanko, predali mu kravičku alebo...

— Nič nevieš! — prerušil ho Ľanko, — a čítaj ďalej, mladý si, na hlienie máš dosť času. Ľanko si napchal fajčku a Paľko čítal. Ľanko sa dozvedel, že v tých nových mestách a mestečkách budú betónové cesty, veľké obchody, kiná, parky, štadióny, že v každom okrese kraja budú stavať nové byty a že do roku 1960 postaví v Banskobystrickom kraji skoro desaťtisíc nových bytov. Pri slove štadión Ľankom trhol, nechápavo sa zatváril, ale nezazril vnuka. Dozvedel sa, že v každej dedine sa bude čosi robiť. Že v kraji vyrastie 37 nových škôl, 15 nových kín. — Ľanko môj, a o vodovodoch. tu tak píš...

— Čítaj a nešpekuluj toľko, — súril vnuka Ľanko. A Paľko čítal.

— Počkajže trochu, nenáhli tak. Vra-víš, že do roku Lučenca príde voda? Naozaj je to tam tak napísané? — Naozaj, Ľanko. Ba píš tu, že postaví aj...

— Čuš, pľuhák, čo toľko skáčeš do

President republiky Antonín Zápotocký při projevu k delegaci čs. žen

DOMOV VONÍ KVĚTINAMI

V. HORSKÝ

Už cítíš jaro od Vltavy,
z navlhle kůry javoru,
ze smíchu plavců na vru,
i z lešení, kde dům se staví.

A poznáš je i na hřiběti,
jak bujně hrabe kopýtka,
v syrové vůni omáčky,
i z koprbatě psané věty

a z černé kaňky na sešitě.
To jaro! Slibuj cokoli
za slušné psané úkoly —
ach, kdepak — děti neslyší tě!

Na stráni dřevař za poledne
chléb zamýšleně ukrojí.
V továrně dívka při stroji
k obloze modré oknem vzhledne —

a ví, že chlapec modrooký
večer na jednom z tichých míst
bude s ní v oblacích si čist
o věrné lásce první sloky.

Na rohu stará paní v šátku
oživne jako za mlada —
a z nůše něžně ukládá
první fialky na ošátku.

Vlak z dálky píská signál známý,
kotata čistí kožíšky,
nový míč leť do výšky —
a domov voní květinami.

Vysílání záškodnických balonů pokračuje

Přes řadu neštěstí i přes leteckou katastrofu u Lereče, která si vyžádala 22 životů, nepřestávají zaměstnanci rozhlasové společnosti »Svobodná Evropa« s příslušníky americké armády v západním Německu vysílat nad československé státní území balony se špiónážním a štvavým materiálem.

V minulých dnech bylo v různých místech našeho vzdušného prostoru spatřeno opět větší množství velkých a středních balonů. Polyethylenové balony byly nalezeny v Čechách na Příbramsku, v Brněnském kraji, v okrese

Gottwaldov a na Slovensku. V pondělí 5. března byl ve večerních hodinách zpozorován velký balon ve vzdušném prostoru u Ústí nad Labem a v úterý 6. března byl nalezen balon střední velikosti v okrese Partizánské. Tétož dne zpozorovali občané Karlovarského kraje větší množství balonů, letících ve značné výšce.

To dokazuje, že je nadále porušována svrchovanost Československé republiky, že pokračuje vměšování do jejích vnitřních záležitostí a ohrožování bezpečnosti našich občanů.

Pro svátky jara

Okolo v polích leží sníh, na silnicích se hromadí závěje. Ale v dílnách velké čokoládovny n. p. Maryša v Rohatci u Hodonína se šíří příjemné teplo promíšené vůní kakaového prášku a cukroví. Můžeme říci, že tu zavládlo opravdové jaro. Nevěříte? Kytičky jarních kvítků zdobí první figurky, že-

ny v bílých pláštích dovednýmá rukama pestře malují kupy kuřátek, slepiček a zajíčků.

V jiném oddělení se již horlivě pracuje na figurkách určených pro naše děti a občany ke svátkům jara — velikonočním. Veliké čokoládové kraslice jsou naplněny různými dobrotami, jinde u stolů najdete celé skupiny zvířátek a jejich kapely, stáda oveček, hejna kohoutků a mnoho jiných malovaných figurek, jejichž výrobou tento závod proslul i v zahraničí. (hr)

Z Oder na Ostravsku putují do celého světa bedny se značkou »Optimittu«: do Indie, Austrálie, Jižní Ameriky, Afriky i do USA a jinam. Vezou gumové nafukovací hračky a míče. Loni závod rozšířil výrobu o 14 druhů plovacích hraček a figurek zvířátek, letos zvýšil vývoz o 15 procent. V příštím roce výrobu hraček i míčů nejméně zdvojnásobí. V »Optimittu« se vyrábějí též tenisové míče. Do plsti přidávají slon, takže jsou dvojnásob trvanlivé. Proto je o ně velký zájem v zahraničí. V závodě pracuje převážná většina žen.

Dedo a vnuk

Sínko sadalo na porastený hrebeň živule. Ľanko Chazdik sedel na lavičce na podstení, bafkal z ohnutej fajčky, kľval šedivou hlavou a počúval vnuka Paľka, ktorý sedel s brožúrou na kolenách na stoličku. — Počkajže, neľet k hurtom, — zarazil čítanie vnuka, bo sa mu čosi nepozdávalo. — Vra-víš, v Križi postaví bývanie pre koľko ľudí? — Ľanko pomaly vytiahol zo rbatých úst fajčku a zvýšeným hlasom dodal: — Chlapče, veď ty táraš. Ľanko hovoril pomaly, skôr uvážlivo o ťahavo, trochu chrapľavým hlasom. Že celé roky nebol dolu medzi svetom, že ešte stále sa nazdával, že pozná kraji každý kameň. Ľanko už nedo-žel, nedoslýchal, ale pamät mal ešte ále dobrú, čerstvú, tá mu nevynechá-la.

— Netáram, Ľanko, — bránil sa vnuk bolo vidno, že ho mrzí, že mu Ľanko verí. — Čítam, čo je napísané. A tu to novučké mesto aj nakreslené, po-ite...

Ľanko si priložil brožúru celkom očiam a po chvíli povedal: — Vidím, áťm... Tu máš a čítaj ďalej, — a ovu vložil do úst fajčku. — Toľko áť... veď je to dačo národa! — po-

kračoval, krátiac hlavou. — To je tak zo desať dedín dovedna...

Vnuk listoval, hľadal zázraky, ktoré sa mu páčili a o ktorých predpokladal, že sa budú páčiť aj Ľankovi. A Ľanko bafkal, krútil a kľval hlavou, občas sa nedôverčivo zatváril, inokedy sa mu zas úrasky roztiahli v širokom úsmeve, ktorý prezrádzal, že mu chýry obveselili dušu. Dozvedel sa, že také veľké sídlis-ká vyrástli aj v Banskej Bystrici, v Detve, v Hriňovej, v Kremnici, vo Valaske a vo Vieske, vo Veľkom Krtiši, vo Zvolene a v Predajnej.

— Chlapče môj, nože trochu počkaj, — prerušil znovu Paľka. — Hovoríš, že takéto pekne bývanie postavili aj v Hriňovej? Hej? Tak si pravel? Juj, veď ja ťi to všetko poznám. Tam sa ľudia ke-dysi ani nerodili, iba mreli. Čo vravíš?

— Nič, Ľanko, vás počúvam, — pove-dal Paľko a stálil sa lepšie do kabátca, ako previeval chladnejší vetrik. — Nuž teda bývanie stavajú, aj vo vrchoch, — pokračoval Ľanko. — A tam sa kedysi pokudobe nestavalo, iba bralo. Ea, v Ho-druši... počúvaš ma?

— Počúvam, Ľanko. Čo sa stalo v tej Hodruši?

— Veď nefrloc toľko, nechaj ma roz-

Z projevu V. Kopeckého k čs. ženám

Mezinárodní den žen oslavujeme dnes ve znamení vítězného rozmachu socialismu, který obhvacuje již rozsáhlou část světa a který uskutečňuje v jedné zemi za druhou i šlechtěné tužby žen, jež byly se socialismem vždy spojovány.

Zároveň se připojujeme ke všem živým pozdravům, jež československé ženy o Mezinárodním dni žen posílají ženám druhých zemí a jež posílají pokračovatelkám a bojovnicím za mír v celém světě. Vše tiskneme ruce všem zahraničním delegátkám žen, jež s námi přijely u příležitosti MDŽ.

Není tomu tak, že by rozdíl společenských systémů musel znamenat propast mezi částmi světa a vzájemné zneptřelení zemí; a není tomu tak, že by spor o to, který společenský systém je pro lidstvo prospěšnější, musel vést k válce. Je možné mírové soužití dvou rozdílných společenských systémů a je možné jejich mírové soutěžení.

Letošní Mezinárodní den žen burcuje ženy všech zemí, aby uvítaly významné změny v mezinárodní situaci ve směru zachování míru, ve směru mírového sbližování a mírového dorozumívání velmocí a států. Letošní Mezinárodní den žen burcuje ženy všech zemí, aby ještě slyšitelnějším hlasem volaly, že si přejí další zmírňování mezinárodního napětí, že si přejí mírové jednání velmocí, že si přejí posilování a rozšiřování mírových styků mezi státy přes rozdílnost jejich společenských systémů, že si přejí mírové dorozumění ve všech sporných mezinárodních otázkách, že si přejí zákaz atomových a rodičových bomb, že si přejí dohodu o postupném odzbrojení atd.

Mluvíme-li o mobilisaci žen všech zemí v boj za mír, jsme si vědomi, jaká velká zásluha tu přísluší Mezinárodní demokratické federaci žen, která sdružuje 200 milionů žen z různých zemí a světadílů.

Při oslavě Mezinárodního dne žen cílíme se povinně vzdát všem ženám, které ryjádrily všem ženám vděčnost našim pracujícím ženám za jejich záslužný podíl na díle budování socialismu v naší zemi. Je to veliký podíl.

Na všechny pracující ženy myslíme

v této chvíli a všem bychom chtěli láskyplně říci, jak si vážíme jejich práce. Vždyť ty veliké úspěchy, jichž jsme dosáhli při socialistické výstavbě a které z naší země učinily mocnou, vysoce vyspělou průmyslovou zemí, řadíci se k předním průmyslovým zemím Evropy i světa, by nebyly možné bez práce žen.

Kdo by chtěl ke své hanbě ještě setrvalovat ve starých předsudcích vůči ženám a kdo by chtěl dnes ještě pochybovat o schopnostech žen? Kdo by chtěl dnes ještě ženě bránit ve společenském uplatnění? Každý dnes vidí, co ženy dokážou; každý dnes vidí, že ženy mají schopnosti k tě nejnáročnější práci a že mají intelektuální a morální vlohy k těm nejdůležitějším funkcím, při čemž jejich citovost jim nejen není v socialismu na závalu, nýbrž je v socialismu jejich předností, poněvadž socialismus vyžaduje i velký cit a dobré srdce.

Přirozeně, abychom v rodinách zaměstnaných lidí co nejvíce ulehčili domácí hospodářské práce, musíme urychleně a ve stále větším rozsahu uplatňovat i v domácnosti novou techniku a mechanisaci v podobě elektrických vysavačů, praček, myček, sušiček, lednic, v podobě elektrických a plynových vařičů, v podobě univerzálních kuchyňských strojů, v podobě robotů i v podobě různých jiných mechanických drobných nástrojů a rozličných elektrických a plynových spotřebičů.

Velmi vážným úkolem pro nás je to, abychom zaměstnaným matek pomáhali co nejvíce při jejich péči o děti. Beze sporu, mnoho jsme tu již udělali zřizováním jeslí, mateřských škol a pak zavedením školních jídelen, v nichž denně opatřujeme obědy pro půl milionu dětí. Významnou pomocí pro rodiny pracujících lidí jsou také školní družiny, kterých však doposud užívají většinou jen školní děti do 11 let. Nyní přemýšlíme o tom, jak to zařídit, aby i školáci až do 14 let, pokud se o ně nemohou starat zaměstnaní rodiče, mohli po škole pod vhodným dozorem užitečně trávit volné hodiny.

Základnímu společenskému řádu nebylo mateřství vskutku tak svaté jako naše-

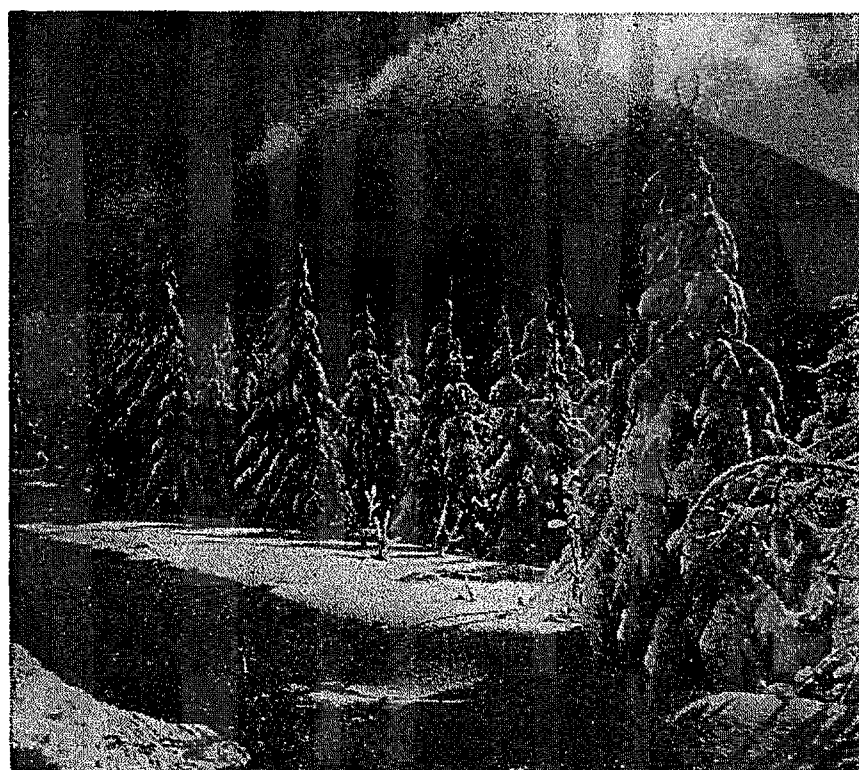
mu novému společenskému řádu, jako socialismu. Ujišťujeme vás, že před matkami, rodiči v dětech květy života, se skláníme s tou nehlubší úctou. I v této chvíli, při oslavě Mezinárodního dne žen, který se stal u nás též svátkem matek, myslíme na všechny ženy rodičky, na všechny matky, které dávají život svým synům a dcerám. A myslíme s vděčností a uznáním i na všechny pracovníky a pracovnice, na lékaře, lékařky, porodní pomocnice, zdravotní sestry, jež pomáhají dětem na svět a pečují o rodičky a děti.

Je jasno, že jako se v poměrech socialismu těšíme z prodloužení lidského věku, tak se v poměrech socialismu těšíme z každého přírůstku na počtu našeho obyvatelstva. Každé narozené dítě je pro nás štěstím. Proto bezplatně poskytujeme ženám s útlukem všechnu péči a proto všemožně pečujeme o rodičku, o matku, o dítě. Je známo, že jsme radikálně snížili úmrtnost kojenčů. A již také ty narozené děti, jež nebyly donošeny, umíme dnes v různých moderních zařízeních uchovat, aby mohly normálně dospět.

Všem matkám co největší úctu a matkám mnoha dětí všechnu slávu! Bylo by jistě krásné, kdybychom vedle různých hmotných výhod mnohdytých rodin i u nás zavedli zvláštní čestné vyznamenávání matek mnoha dětí. A s radostí můžeme uvést, že matek, které porodily a až do dospělosti vychovály více než 10 dětí, je v naší zemi až překvapivě velký, úctyhodný počet (44.180); matek majících více než 5 dětí je mnoho a mnoho (527.000).

Mezinárodní den žen je svátečním dnem všech žen, dívek jako dospělých žen, vdaných žen, matek i babiček. Všem ženám budou muži, manželé, otce, synové, vnuci blahopřát, dávat květiny a dary. Je to krásný obyčej.

Nechť Mezinárodní den žen připomíná československým ženám jejich krásné vlastenecké povinnosti, jejich vznešenou úlohu při rozvoji životních sil našich národů a jejich velké poslání při výchově dětí a mládeže jako naší budoucnosti!

Rozloučení se zimou: Pohled na krásné zákoutí se zasněženým okrajem lesa

Cynická neomalenost

Ve světě je již všeobecně známo, že 18. ledna došlo nedaleko Levoče na Slovensku k tragické havarii čs. dopravního letadla DC 3, které se zřítilo následkem nenadálé srážky s letákovým balonem »Svobodné Evropy«. Důkazy o tom podala úřední zpráva zvláštní komise čs. ministerstva dopravy, o jejímž šetření jsme již obšírně psali.

Původci balonových »kráček« akci se tak v jedné vteřině stali vrahy 22 našich občanů. Čtyři další cestující přežili katastrofu jen výjimečnou náhodou — že v okamžiku nárazu letadla na zem vyletěli otvorem, který se rozvětl ve stropě trupu a zabořili se do hlubokého sněhu. I oni však byli těžce zraněni.

Původci neštěstí si však hraji otrle na schovávanou a vyhýbají se odpovědnosti. Dne 5. března znovu pokrytecky na vlnách »SE« tvrdili, že »tak jako koza na trati nevykolejí vlak, ani balonek Svobodné Evropy« nemůže srazit dopravní letadlo. Balonek zajisté nikoli. Ale šlo o pořádný balon, jak prokázaly

také jeho zbytky nalezené poblíž místa katastrofy.

»Křiváci« se mohou vytáčet, jak chtějí. Velké balony jsou u nás pozorovány dále. Jasný důkaz o tom, že je neustalí vypouštět a že tedy neberou dále zřetel na další možné záhuby životů, podává zpráva, kterou uveřejňujeme na jiném místě.

Avšak nejenže se teď pokrytecky vykrucují před odpovědností. Dokonce páchají ještě cynické neomalenosti na účet obětí i pozůstalých po nich. V téže relaci, kde »SE« živě mluví o pouhých baloncích, se nestyděl vyslovit i tuto větu: »Především vyslovujeme hlubokou soustrast pozůstalým po obětech leteckého neštěstí...«

Představte si, že by vrah, který někoho ubije, přišel k jeho rodině a pronesl tam dokonce slova soustrasti nad smrtí své oběti! — Co byste mu řekli? Jak jinak by bylo možno nazvat takové počínání nežli zpusťostí. A to měla odvahu spáchat ve své relaci »Svobodná Evropa«!

H. D.

Naše malá reportáž

Každé úterý a pátek proměňuje se v zimních měsících jídelna JZD Hornoměřice ve školní místnost. Několik desítek družstevníků sem pravidelně přichází, aby v družstevní škole práce rozšiřovali své odborné vědomosti. Ještě se neprobíhala hodina vyučování, ale již je tu plno. Převažují ženy. Uplynulo teprve několik dnů od výroční schůze JZD a od družstevního plesu. Je proto o čem mluvit.

Středem pozornosti jsou ti, kteří na výroční schůzi dobírali nejvíce peněz. Patří mezi ně i manželé Buzkovi, nejplnější účastníci školení. Jejich příjem značně překročil 40.000 korun a soušed se proto vyptávají, co si budou nového kupovat.

Manželé Hadravovi, kterým účetní J. Pilch vyplatil na odměnách přes 47.000 korun a k tomu ještě půl vagonu obilí a 41 q brambor, si již pořídili návytkové doplňky, motocykl, gramora-

Říkají jim »milionáři«

dio a splatili celý úvěr na rodinný domek, který si během dvou let postavili.

Od družstevnice Michlové se dovídáme, že dobírala přes 9000 korun. »Dala jsem je vdané dcerce« říká. »Muž je zedník, vydělá si, tak ať si mladí pořídí, co se jim líbí.«

»Víte, nám už dneska na okrese Praha-západ říkají milionáři.« připojil se do rozhovoru účetní Pilch. »Vyplatil jsem totiž během roku našim členům přes milion korun. Myslím, že kus zásluhy na našich úspěších mají i naši učitelé ing. V. Rychtařík a M. Bahník. Přednášejí nám druhý rok a mnohemu nás naučili.«

»No, no, jen nás nepřechvalte« — ozval se náhle za námi hluboký hlas. Učitelé přijeli.

Mezi tím, co M. Bahník zkouší projektor, přikrývá ing. Rychtařík černou tabulí filmovým plátnem. Dnes bude

školení zpestřeno několika instruktážními filmy. Když M. Bahník oznámil, že přivezli i grotesku, vyvolalo to největší odezvu mezi dětmi, které chodí na školení s maminkami a babičkami. Potom již plátno ožilo.

Po krátké besedě o filmu přednáší pak ing. Rychtařík družstevníkům o významu pěstování kukuřice.

Na závěr školení si družstevníci pod mikroskopem prohlédli bramborový škrob a buňky cibule. Starší družstevníci, které dříve neměly možnost něco takového vidět, užasly nad zajímavým objevem.

Družstevní školy práce, které u nás byly zřízeny u většiny JZD, jsou významným pomocníkem nejen ve zvyšování kvalifikace pracovníků v zemědělství, ale značně ovlivňují i kulturní a životní úroveň lidí našich vesnic.

-bik

Kam se chystají letos čs. turisté

Na živé pražské třídě »Na příkopě« je vysoká budova s velikými okny. Je tu »Čedok« — československá dopravní kancelář pro cesty do zahraničí. Desítky úředníků připravují novou turistickou sezónu.

»O cesty do zahraničí je u nás velký zájem« — vypráví jeden z vedoucích pracovníků. »Vyřizujeme denně na dvě stě dotazů o cestách a zájezdech do zahraničí, o spojení do ciziny a podobně, kdy a které cesty budou uskutečněny. Před válkou byly cesty do zahraničí a k moři záležitostí bohatých jedinců, dnes jezdí na zahraniční rekreaci tisíce našich pracujících.«

Ředitel Čedoku nám k tomu předložil přehled cest do zahraničí. — Jsou tu hromadné zájezdy turistů i celých kolektivů ze závodů a podniků. Nepočítáme při tom desítky a stovky jednotlivých osob, kulturních a vědeckých pracovníků, umělců a jiných občanů,

jimž se naše cestovní kancelář rovněž postará o všechno potřebné k jízdě do zahraničí. »Silnici turistický ruch mezi zeměmi pomáhá upevňovat přátelství mezi národy, lépe se navzájem poznávají.« říká.

*

Tisíce československých občanů poznaly krásy, kulturu a denní život zejména našich přátelských národů. Když jsme navštívili cestovní kancelář, vyřizovali tam právě náležitosti pro zájezd 50 pracovníků, hutníků, techniků a odborářů Vítkovických železáren do Polska. Podobných zájezdů budou letos opět stovky. Loni bylo v zahraničí na tři sta kolektivů závodů a podniků, většinou za malou úhradu cestovních nákladů, neboť největší část platí odborová organizace závodů.

Hlavní činností kanceláře je však hromadná turistika občanů. Koncem minulého roku bylo uskutečněno cel-

kem 16 výprav do nejkrásnějších míst a lázní Sovětského svazu i do Moskvy, Leningradu, Kyjeva. 24 hromadných zájezdů mělo za cíl Maďarsko, turisté se rozjeli k moři do Bulharska a Polska, stovky turistů navštívily Rumunsko a Německou demokratickou republiku.

Výčet cest do zahraničí není zdaleka úplný. V dopravním oddělení nám ukazují přehled vydaných jízenek — jednoho dne je jich na dvě stě. A někdy ještě více, do všech koutů světa i do zamoří. Čedok udržuje spojení s více než stem zahraničních dopravních a cestovních kancelářů. V jiném oddělení se vyřizují pasové záležitosti. Za jediný rok zařídil »Čedok« vydání pasu více než dvacet tisícům jednotlivých osob pro cesty do zahraničí, mimo hromadné turistické zájezdy. I zahraniční turistika patří právem mezi nástroje mírové spolupráce — dává lidu jednotlivých národů možnost přátelským setkáním.

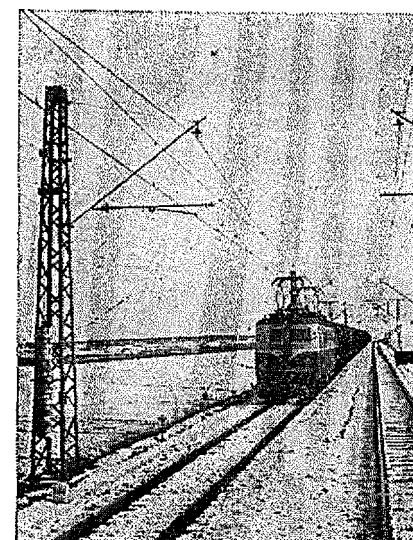
Zahraníční cestovní ruch se letos dále obohatí zvláště zájezdy do spřa-

telených zemí. Předpokládá se, že letos do Sovětského svazu pojedou ještě asi desítkrát více turistů než loni. Do polských lázeňských měst o polovinu více, podobně do Bulharska i jiných zemí. V přibližně stejném počtu pojedou zase zahraniční turisté z těchto zemí do naší vlasti.

*

Můžeme říci, že ze všech koutů světa docházejí do »Čedoku« zároveň dotazy o pobytu v Československu. Zájem projevují sousedé, rakouští občané, stejně jako Švédové a Angličané, přišly dotazy ze Spojených států amerických, Kanady, vzdálené Indie, Egypta a mnoha dalších zemí. Občané v celém světě chtějí rozšířit svoje obzory, podívat se na věhlasnou krásu Prahy, jiní potřebují léčení ve známých Karlových Varech nebo Mariánských Lázních, na návštěvu naší země se těší umělci, vědci, kulturní pracovníci.

-mlr

Láska k člověku nepozná hranic

Transfúzie krve je dnes běžnou věcí. Stovkám a tisícům navrátila zdraví. Skoro v každé nemocnici a takmer denie uschováva si neznámá dotatá pacientka alebo pacient štítok s menom darcu krvi. Po návrate z nemocnice treba aspoň listkom poďakovať neznámému so šlachetným srdcom, ktorého krv teraz prúdi aj v ich žilách.

Sú však transfúzie, o ktorých sa vravelo, že sú neuskutočniteľné. Sú závažné ruky, ktoré vedú prinavrátiť zdravie tým, pre ktorých donedávna boli už len ľútostivé pohľady.

Keď v roku 1954 pražský lékař, laureát štátnej ceny dr. Hejhal prednášal na lekárskom kongrese v Paríži o urýchlenej transfúzii krvi pod tlakom, jeho neznámí kolegovia pochybovačne kývali hlavami. Nebolo málo tých, čo nazývali obsah tejto prednášky fantastickým a doktora Hejhalu táravým.

Ich nedôverčivé úsmevy musel však čítať nechtiac vystriedať údiv, keď dr. Hejhal v jednej parížskej nemocnici, kde mali práve prípad ťažkého krvácania, s úspechom obhájil svoju teóriu. Po prvý raz v histórii lekárstva bol vtedy v Paríži uskutočnený českým lekárom, v gynekológii, zásah urýchlenej transfúzie pod tlakom.

Uplýnul rok, ba čosi viac ako rok... Minulý mesiac bola do III. pôrodnicej kliniky profesora dr. Petera v Londýnskej ulici v Prahe dopravená taxikom mladá žena. Priviezli ju rovnou zo závodu, kde cestou do závodnej kuchyne začala krváčať. Bola v ôsmom mesiaci tehotenstva. Prehliadkou zistili, že pacientka nosí v sebe mŕtvu plod a že krvácanie ohrozuje jej život.

No hneď po operácii nastalo znovu krvácanie, ktoré nebolo možné normálnym spôsobom zastaviť. Bolo potrebné urýchlene vybrať zdroj tohoto

krvácania. Za ten čas, čo lekári trávili v boji o život, zistila laborantka nemocnice veľmi ťažkú poruchu zrážanlivosti krvi u pacientky. Bola potrebná opätná, už druhá ťažká operácia. Nerozhodovali minúty, lež sekundy. Začal boj o ľudský život. Za ten čas pacientka strácala ustavične množstvá krvi.

Celá nemocnica bola v pohotovosti. Lekári, sestričky, aj ostatný personál. Vrátnik narychlo zalarmoval sanitku a priviezol z ostatných kliník potrebný počet kyslíkových bômb. Z transfúznej stanice priviezli veľké množstvá potrebnej krvi, bez ktorej nebolo možné pristúpiť k operácii.

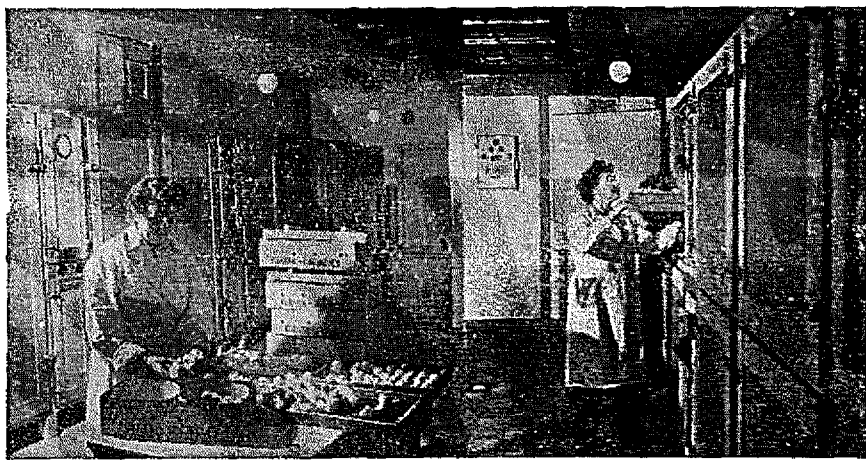
Na normálnu transfúziu bolo neskoro. Pri tej totiž než dostane chorý jeden liter krvi, uplynú dve, niekedy aj štyri hodiny. Pacientka ale strácala krv oveľa rýchlejšie a v oveľa väčšom množstve. Jej tep sa stal nehmataiteľným, krvný tlak nemerateľným a na operačný stôl ju priniesli v agónii.

Privolali rýchlo primára dr. Hejhalu z Výskumného chirurgického ústavu v Krči. Okamžite prišiel. Pomocou špeciálnej aparatúry pod tlakom podarilo sa mu za necelých desať minút dať jej do žíl 5 litrov novej krvi, čo je takmer výmena celého krvného obehu. Ostatné štyri litre boli vypumpované do žíl pacientke už pomalším spôsobom. Za ten čas primár prof. Peter dokončil ťažkú operáciu.

Necelú hodinu potom, čo bola pacientka v beznádejnom stave prinesená na operačný stôl, odnášali ju už po vydatenej operácii na nemocničné lôžko. K nemonovateľnému počtu pribudol ďalší zachránený ľudský život.

Po prvý raz v našej vlasti, po druhý raz na celom svete, podarila sa našim lekárom transfúzia krvi pod tlakom pri gynekologickej operácii.

VIERA VAVROVÁ

-ZAJÍMAVOSTI-

Nové typy šicích strojů. V boskovické Minervě zavádějí letos do výroby tři nově zkonstruované typy šicích strojů. Jeden z nich je plochý průmyslový stroj pro lehkou i těžkou konfekci, další dva jsou stavebnicové rychloběžné stroje s rotačním náhonem nitě. Tyto stroje mají výkon 5000 stehů za minutu oproti 1200 stehům za minutu, jež jsou obvyklé u normálních šicích strojů. Některé nové typy šicích strojů budou letos v květnu předvedeny na veletrhu v Paříži a na některých dalších výstavách v zahraničí.

Kolik lidí v ČSR studuje. V nynějším školním roce je na vysokých školách 48.534 řádných posluchačů, což je takřka dvakrát více než před válkou. Na technických studuje 25.998 posluchačů, na univerzitách 17.447 posluchačů a zbytek na vysokých školách pedagogických, uměleckých a na vysoké škole tělovýchovné. Večerního, externího a dálkového studia se účastní 22.096 občanů.

Rostou úspory obyvatelstva. V minulém roce vzrostly úspory obyvatelstva ve státních spořitelnách o 1663 milionů Kčs. Počet vkladních knížek se loni zvýšil o 1.200.000. Zvláště oblíbeny jsou tak zvané výherní vkladní knížky. Na tyto knížky se nepřipisují úroky, ale vždy jednou za půl roku z každých 40 za sebou jdoucích knížek jedna vyhrává polovinu až dvojnásobek vkladu.

Prodeje se samoobsluhou. Naprostá většina zákazníků je spokojena se zaváděním samoobsluhy do obchodu. Letos budou proto zřízeny další prodejny se samoobsluhou. Jen v Praze vznikne 14 dalších prodejen tohoto typu. V dohlednu bude tedy v Československu již několik set prodejen, v nichž si zákazníci sami vybírají zboží.

Za půl miliardy bytů. Letos budou na Ostravsku postaveny a rozestavěny byty v hodnotě asi 500 milionů Kčs. Asi 142 milionů Kčs vynaloží stát na výstavbu různých veřejně prospěšných zařízení. Tak v novém městě Poruba u Ostravy začnou děti letos chodit do dalších nových škol. V Havířově budou odevzdány do užívání dvě mateřské školy a dům školní družiny. V hutnickém sídlišti Třinec-Ližbice začnou děti chodit do nové střední školy. Bude postaveno rovněž několik budov pro dětské jesle.

V moderní lůžni v Uhřetěvsi u Prahy přicházejí na svět první jarní kuřata. Na obrázku je přebírána kuřata a jejich ošetřování v t. zv. bateriích

Prožijí jaro již doma

Zvolna se začíná u nás příroda připravovat na jaro. Noční mrazíky sice ještě trvají, tu a tam zlehka poletují sněhové vločky i ve dne, jindy zaprší — ale zároveň už hlásí slunce svými paprsky, že je jaro přede dveřmi. Ve vzduchu je už cítit jeho vlahá předzvěst. Ubývá nočního temna a den se protahuje do pozdějších hodin. Prostě, neklamné známky nadcházejícího jara jsou už tu.

Juraj Kalmár (nar. v r. 1928 v Bratislave) utíkel v júli 1947 do zahraničia — z nerozváznosti. Predstavoval si, že sa dostane do Ameriky. Keď po úteku, vo Viedni, poznal, že sa ne-

uplatní ani ako elektrotechnik, čomu bol vyučený — a po Amerike nebolo ani nádeje — vstúpil do cudzineckej légie, aby sa vôbec nejakou uživil. Prešiel francúzskou severnou Afrikou, niekoľko rokov bol vo Vietname ako mechanik v tylových autodieleniach. Koncom roku 1955 sa síce dozvedel o amnestii, ale mal obavy z potrestania za službu v cudzineckej légii. Preto oddiaľoval návrat. Nakoniec poznal, že jeho obavy sú zbytočné — a prišiel. Teraz je rád, že to urobil, a ľutuje, že mohol byť doma prv. Ako elektrotechnik má namierené na železniciu Žilina — Spišská Nová Ves.

Karel Vlk (narodený 1922 v Praze) se začal učit malířem pokojů, ale nedoučil se a pracoval jako pomocný dělník na různých stavbách. Za války byl nasazen na práci v Německu. V roce 1945 se vrátil do Prahy a pracoval jako závozník smíchovského pivovaru. Později odešel na Karlovarsko a v září 1949 utekl do západního Německa — z dobrodružnosti.

Vyslychaly jej orgány IRO a po přeložení do lágru Valka tam vstoupil do polské kompanie. Sloužil v různých místech, ale strážní službu nevykonával. Jako dobrý fotbalista byl zařazován do kuchyně. Po odchodu z kompa-

Mězi těmi, kdo se těší na jaro, jsou i navrátilci. A ti se těší dvojnásob. Vždyť — kolik přešlo roků, kdy nemohli pohlédnout do nebe nad svou vlastí. A i když někteří z nich měli hlavou po celá ta léta třeba také mořinou oblohu — přece jen to nebylo nad rodnou zemí... Až teď budou moci naplno zaradovat ze všejarních krás, na které je naše zerk tak bohatá.

nie žil opět v lágrech. V Norimberku se rozhodl společně s uprchlíky Dudí a Habichem, že se vrátí domů, proto- už měli dost potloukání a nezaměstnanosti. To bylo nedávno. Teď jsou i u svých.

Karel Dušek (narodený 1905 v Kblích u Prahy) pracoval celých dvacet let (1927—1947) jako osobní říd u bývalého továrníka Volmana v Čelkovicích. Velký vliv na něj měla Vermanova dcera a její manžel Růžek, kteří Duška zlákali k útěku za hranice. Pracoval pak ve Francii jako mechanik, soustružník a nakonec jako údržbář v garážích ve Versailles. Koncem roku se dověděl od své matky o možnosti návratu — a zažádal si o povolení k příjezdu. Dostal je. A tak skočil putování a zase se setkal s matkou a 4 bratry, kteří všichni pracují v Čelkovicích. Pracuje tam už také.

Oldřich Baroch (narodený 19. v Chustu) pochází z dělnické rodiny. Po vychození školy pracoval nejprve jako praktikant ve fotografickém zvodě v Praze až do roku 1940, kdy byl nasazen na práci do Německa. I skončení války se vrátil a pracoval pak v Chebu jako úředník v hotelu. V létě 1948 nastoupil vojenskou službu, ale uprchl z ní pod vlivem nepřítelských svodů do západního Německa.

Po přechodu hranic byl vyslyšený orgány IRO, potom uprchl ilegálně do Holandska, ale tam byl zadržen a poslán zpět. Poseděl si za to 14 dní v Cákách a pak byl dán do tábora v Hannoveru. Tam se přihlásil na práci do Anglie. Zdařilo se mu tam vyemgrovat.

Nejprve pracoval v kamenolomu v Buxonu až do května 1951, kdy s

ožení s rakouskou příslušnicí Marií roz. Latacherovou, kterou tam poznal. Pak se přestěhoval do Manchesteru, kde dělal průvodčího městských autobusů. Požádal — až po lhůtě amnestie — o návrat. Byl mu povolen. Zároveň dostala povolení k pobytu v ČR i jeho manželka. Přijeli společně.

Čtyři sta vzorů oděvů. Oděvní závod Jiřího Woltra v Prostějově letos na březe obchodním podnikům na 40 vzorů konfekce. Mezi těmito vzory jsou i modely vyrobené podle modelů významných na mezinárodní soutěži odívání v Berlíně. Pánská konfekce letos přináší mnoho fasonů, včetně a gabardinových svrchnků, sportovních obleků a bund z bavlněných tkanin. V kolekci dámských oděvů je novinka na příklad dlouhé vesty z ty z umělého hedvábí a taha, z kovářského silonu a přírodního hedvábí.

UPRCHLÍCI A POMOCNÉ ORGANISACE aneb »s kasou« a »bez kasy«

Dnes už není mezi řadovými utečenci žádným tajemstvím, že z jejich bíd a utrpení tyje hezká řádka různých funkcionářů a politiků, kteří si z »péče o uprchlíky« udělali kšeft, prospívající ani ne tak ubožákům v lágrech jako spíše jejich kapsám. O uprchlíky se »starají« funkcionáři různých pomocných organizací, kterých se postupně vyvíjelo jako hub po dešti, mají o ně zájem verbíří cizinecké legie, »pečují« o ně — alespoň ve svých projevech, když už ne jinak — ti, kdož si hrají na »exilové vůdce«. A výsledek? Řadoví utečenci jsou na tom vzdor veškeré této »péči« stále stejně blbě.

Touto situací se zabývá v obsáhlém článku list tak zvaných českých demokratických federalistů »Bohemie« vycházející v Mnichově. O množství pomocných organizací, které se vyznačují především obratností, kterák pomoci sobě samým, výstižně říká, že je »v tak hojném počtu vymyslel pro uprchlíky asi sám Belzebub«.

»Uprchlík se dívá,« čteme zde dále, »kolik organizací je tu jen proto, aby se mu pomohlo! Kolik personálu má každá z nich — to jsou hotová ministerstva pro uprchlíky! A tento personál musí mít hodně starostí, které mu ničí nervy, a proto, aby se proti tomu ozbrojil, hodně jí, a tak se uprchlík setkává jen s vykrmenými typy dobrodřitelů.«

Jak by ne. Ti přece musí reprezentovat, a tak musí být dobře oblečení a dobře živeni. Co jim záleží na utečenčích! »Bohemie« podotýká, že dnes dojde uprchlík nejvýše do nějakého tábora, protože udělování výjezdních povolení je spojeno s obtížemi, které jsou pro většinu uprchlíků nepřekonatelné.

A pomocné organizace, na příklad AFCE, to je Americký fond pro česko-

slovenské uprchlíky? Dovolte, na těch přece nemůže nikdo čtít, aby se staraly o tak obyčejné věci, jako je to, zda má řadový utečenec boty, zda má co do jst nebo zda již žije řadu let v západoněmeckém lágru bez naděje na nějaké lepší vyhlídky. V takových organizacích se řeší jiné »státnické« otázky a ne podobné nicotnosti, jak by se snad podle jejich názvu mohl někdo mylně domnívat.

Jak uvádí »Bohemie«, řeší se na příklad v AFCE spory mezi jejím ředitelem B. S. Hrubým a jiným výtečníkem, Runzou, který jezdí přes půl světa rovnat další »státník«, Papánek, což se pochopitelně neobejde bez značných výloh určených jinak na pomoc utečenčům.

Taková Papánkova cesta, jak říká »Bohemie«, stojí nejméně 5000 marek. »Kdyby ovšem,« dodává, »přišel uprchlík k panu Hrubému pro boty, které stojí 32 marek, tak by je nedostal. Bylo by v nejlepším případě zavedeno šetření, zda je potřebuje, a pak by se ukázalo, že uprchlík je vlastně starý podvodník, protože jedny boty má, i když vetché a i když do nich teče.«

Dnešní »exilové vůdce« si odjakživa potrpěli na kastovníctví. Mají to už v krvi z předválečných let. Jednak tu byli oni — páni, pak ještě jejich poskoci, a pak už nic. »Bohemie« toto třídění vystihla a trefně uprchlíky rozděluje na dvě skupiny. Na ty »s kasou« a na ty druhé — »bez kasy«. O těch prvních říká, že »hrdině při svém »bezpečném« odskoku z vyslanectví do luxusního hotelu neopomínali učinit zádosť své »národní povinnosti!« a s napětím všech sil vzali s sebou kasu. Ponechali jí raději ve své vlastní správě, neboť ji nechtěli vydávat v nebezpečí, že by z ní čerpali i jiní uprchlíci. Na ty »bez kasy« mají prominěti podle »Bohemie« svůj vyhraněný názor. Kdyby byli co k čemu, měli by vlastní kasu. A protože ji nemají, nestojí za nic. Ať jsou rádi, že se o ně stará »pomocná organizace«!!

A ta se o ně stará tím způsobem, že (citováno z »Bohemie«) »pomůže uprchlíkovi, který má vlastní názory a mluví pravdu, od visa, od místa a od jakékoliv podpory. Tyto organizace, které mají životy lidí na dlani a mohou je ničit pouhým odepřením pomoci, bez jakéhokoliv odůvodnění, staly se dnes už vlastně jen sběrnými materiálu o uprchlících a nikoli aspoň zdánlivě organizacemi pomocnými. Ostatně si počínají s naivností téměř dětinskou. Je pomoheno universitnímu profesorovi tím, že se mu dává možnost vykopávat brambory? Je pomoheno planistovi, že se mu dá tahat uhlí a on si zničí ruce? Je pomoheno chirurgovi tím, že se nechá bez možnosti praxe čekat léta na emigraci někde v lágru?«

Pozadí a charakter těchto »pomocných« organizací korunuje »Bohemie« konstatováním, že při rozpouštění IRO

byla zjištěna zpronevěra 18 milionů dolarů. Avšak nikdo se prý nad tím nepozastavil. Bralo se to jako samozřejmost. Z IRO si ovšem vzaly příklad i jiné organizace a tak se pak řadoví uprchlíci nemohou divit, že se na ně nikdy nic nedostane nebo že to nestojí ani za řeč. A nemohou se divit ani svým »úředně placeným dobrodřincům«, kteří se pochopitelně svých teplých místech drží zuby nehty a snaží se pro sebe urvat, co se dá.

Tolik tedy »Bohemie«. Kdo by se však domníval, že tento časopis kritizuje »pomocné organizace« jen proto, že by se chtěl zastat uprchlíků, byl by na špatné adrese. U zřehovovaných »demokratických federalistů« žádný pořádný Čech nebo Slovák zastání nenajde. Pozadí je zde jiné. A »Bohemie« je sama odhaluje, když říká, že činnost takových organizací přímo vede uprchlíky k tomu, aby se vrátili zpět do vlasti.

»Neboť co učiní uprchlík,« píše se zde, »když je přijat tak, že se mu spočítá i první guláš, který snědl, když se mu nedá naděje na »visum? Obrátí k pomocné organizaci záda a napíše do pražského »Hlasu domova«. Vrátil-li se pak domů, je živým dokladem nepochopení, kterého se uprchlíkům dostává bohužel stále větší měrou.«

Odtud tedy vítr vane. »Bohemie« — a konec konců nejen ona — má obavy z návratu československých občanů do vlasti. Má je oprávněně. Ti, kdož nerozvázně opustili republiku, už dávno prohlédli a mají jen jedině přání vrátit se domů. Marne bje »Bohemie« na poplach, pokud jde o »pomocné organizace«. Ty už situaci »exilových vůdců«, kterým by lépe slušel název generálové bez vojska, zachránit nemohou. Bj.

Na západnom fronte niet pokoja

Skutočne, priamo sa ponúka, aby pre charakteristiku situácie západných ajin človek použil názov známej Re-
arquovej knihy »Na západnom fronte
koj« — ovšem v obrátenom zmysle.
»orovia a pozorovatelia západnej
perialistickej politiky opravdu mno-
pokoja neužívajú. Hneď tu, hneď inde
ečo im škriepa a zavaruje sa v tej
i káre takzvanej »atlantickej jed-
ty«, hneď tu, hneď tam začína im
etekať pod pokličkami ich agresív-
ch blokov voda, privedená do varu
i vnútornými rozpormi i nespokoj-
stou a odporom národov.
Práve v minulých dňoch sa prihodi-
taká neprijemnosť Veľkej Británii
podobne posledných udalostí na Cyp-
. Ako je známe, grécke obyvateľstvo
pru už dlhšiu dobu zvádza boj proti
glickej koloniálnej nadvláde a za
oje národné práva. Keď všetky do-
rajšie teroristické opatrenia proti
perskému ľudu zlyhali, rozhodli sa
glické koloniálne úrady k zákroku,
orý podľa ich mienky mal zabezpe-
na ostrove klud: Násilne deporto-
li arcibiskupa Makariosa, naciona-
tického vodcu cyperského obyvateľa
gréckeho pôvodu za spojenie Cyp-
s Gréckom. Makarios bol zatknutý
ine pred svojím odletom do Grécka,
e mal rokovať s ministerským pred-
lom Karamanlisom.
Avšak doterajšie výsledky tejto
cie priniesli všetko iné iba nie uklu-
die. V Nicosii sa rozozvučali zvony
stolov, pred arcibiskupovým sídlom
zhromaždili veľké davu ľudí, po ce-
a ostrove sa spontánne šíri štrajk,
rý nadobúda ráz generálneho
ajku.

nielen to. Cyperské udalosti pri-
lili okamžite prudké zostrenie vzta-
r medzi Veľkou Britániou a Gréc-
n. Hneď v deň deportácie arcibis-
pa — 9. marca — došlo v Grécku
veľkým protibritským demonštrá-

ciám, ktoré sa v ďalších dňoch ešte
viac rozšírili. Silné policajné oddiely
musia chrániť britské zastupiteľské
úrady. Na gréckom ostrove Kréte bol
demolovaný britský konzulát. Atén-
ski študenti manifestačne spálili brit-
skú zástavu.

Ešte závažnejšie je to, že grécka
vláda — ktorá po Makariosovej depor-
tácii mala mimoriadnu schôdzu — sa
rozhodla odvolať svojho veľvyslanca
v Londýne a zaslala proti britskému
postupu na Cypre protest Organizácii
spojených národov.

A tak sme svedkami paradoxnej si-
tuácie, keď dvaja »spojenci«, členovia
jedného vojenského bloku (NATO), sto-
ja proti sebe v ostrom konflikte, za-
chádzajúcim už do oblasti vzájom-
ných diplomatických stykov a na pôdu
OSN.

Ďalší člen »atlantickej jednoty« —
Francúzsko — má zasa ťažkosti iného
druhu. Situácia v Alžírii ostáva stále
bolestivou, otvorenou ranou politiky
francúzskej vlády. V posledných dňoch
došlo tu k novým krvavým stretnu-
tiam. Partizánska činnosť proti fran-
cúzskym expedičným oddielom je stále
silnejšia. Množia sa tiež prípady
prebehnutia alžírskych príslušníkov
vojenských oddielov do radov oslobo-
dzeneckých bojovníkov.

Boj alžírskemu ľudu sa preniesol 9.
marca i na pôdu Francúzska, kde v ce-
lom rade departementov začali štrajk
alžírski robotníci, ktorí tu pracujú.
Došlo tiež k protestným sprievodom a
demonštráciám. Francúzske Národné
zhromaždenie, ktoré práve preroková-
valo otázku udelenia plných mocí vlá-
de pre riešenie alžírskoho problému,
muselo byť obklopené silnými policaj-
nými kordónmi proti niekoľkotisícové-
mu davu demonštrujúcich Alžírcov.

V podobnej situácii sa ocitol ameri-
cký štátny tajomník J. F. Dulles pri

svojom prilete do indického hlavné-
ho mesta Delhi. Namiesto víťajúcich
davov obyvateľstva, ktoré tu viani pri-
šli v ústrety N. A. Bulganinovi a N. S.
Chruščevovi, boli na letisku iba silné
policajné jednotky, ktoré mali chrániť
Dullesa pred protiamerickými demon-
štráciami. »Indická verejná mienka je
naladená silne protiamericky« — na-
písala agentúra France Presse k Du-
lesovej návšteve v Indii. A dopisovateľ
agentúry Reuter skonštatoval, že
»v Delhi panuje názor, že vzťahy me-
dzi Indiou a Spojenými štátmi ťažko by
mohli byť už horšie«.

Tieto dva výroky západných buržoaz-
ných agentúr sú výmluvným svedec-
tvom neúspechu politiky západných
mocností v takej dôležitej časti sve-
ta, akou je Ázia. Všetky tiež zasadenie
rady SEATO — agresívneho bloku ko-
loniálnych mocností v juhovýchodnej
Ázii — ktoré sa konalo v minulých
dňoch, prebiehalo v pochmúrnej
atmosfére tejto situácie, ktorú si
účastníci SEATO dobre uvedomujú.
List »Pakistan Times« (a Pakistan je
členom SEATO) priamo napísal, že
k zvolaniu porady viedli okrem iného
»neúspech pokusov západných mocností
ziatiahnuť do SEATO väčšinu ázijs-
kých krajín, ostrá kritika SEATO zo
strany neutrálnych krajín Ázie a ras-
túca nedôvera ázijských krajín k po-
litike západných mocností«.

Stručne povedané, čím ďalej tým
jasnejšie sa ukazuje, že imperialistická
politika západných mocností vo
všetkých smeroch sa dostáva do slepej
uličky, z ktorej je iba jediné východ-
isko: Nastúpiť cestu mierového spo-
lunažovania medzi národmi, mierového
súťaženia dvoch svetových sústav —
kapitalistickej a socialistickej — a
zmieriť sa s faktom, že na svojom po-
stupe k slobode a lepšiemu životu sa
národy sveta nebudú nikým a nijako
zastaviť.

R. BROŽ

To nám napsali vaši kamarádi

V sekretariátu Výboru máme svazek
dopisů, které napsal redakci »Hlasu do-
mova« cizinecký legionář Jindřich
Kudela. Jsou to mnohastránkové do-
pisy, které se všechny nesou jediným
tónem — domov, vlast, rodina. Se zá-
jem jsme pročitali tyto obsahné listy,
ale věřte, že ze žádného z nich jsme ne-
měli takovou radost jako z těch něko-
líka řádek, které nám Jindřich Kudela
zaslal v těchto dnech. Vždyť to byl jeho
první dopis z domova, který nám na-
psal den poté, kdy se shledal s rodinou.

»Přijměte ode mne i od mé manželky
mnoho srdečných pozdravů a vzpomí-
nek na vás všechny. Sděluji vám, že mé
manželka i rodina srdečně přijaly,« píše
Jindřich Kudela, který dnes žije v obci
Butovicích na bíloveckém okrese. »Pak

jsme jeli s manželkou a s děckem do
Svinova k mé mamince a sourozen-
cům. Věřte, že to přijetí a ta radost,
s kterou jsem byl uvítán, se ani na pa-
pír nedá vypsat. Děkuji vám co nej-
srdečněji za všechno, co jste pro mne
učinili. Za několik dní vám toho napíši
více, zvláště pro »Hlas domova«.

Další dopis jsme obdrželi od Josefa
Chalupy, navrátilce ze Švédska. Píše:
»Ani slovy nedovedu vyjádřit radost,
která naplňuje moje srdce, a vděčnost,
za všechno to, co bylo poskytnuto mně
a mé rodině. Moje cesta je nyní jasná.
Jsem zocelen, mám zkušenosti a věm,
kde je moje místo. Spojí práci chci vý-
konávat poctivě a svědomitě, neboť tak
prospěvám sobě i svému národu.«

HLEDAJÍ SE...

Svědky mnoha šťastných shledání byli už pracovníci Výboru. Rodiny, které
se tu po letech odloučení zase sešly, vycházejí do nového života s nadějí, dobrými
perspektivami a pevnou vírou, že všechno zlé je už nenávratně za nimi. Jsou však
stále ještě setrnutí, při nichž je člověku smutno, při nichž se neubrání lítosti
nad nešťastným otcem, matkou, dětmi, sourozenci, kteří mají své drahé daleko
v cizině a často nevědí, zda vůbec žijí. A ti všichni nás prosí: »Obstarejte nám
o nich zprávy! Pomozte nám navázat spojení! Vyřídte jim, aby se vrátili! My
doma čekáme...«

Od Julia Pácala z Jirkova u Chomu-
tova jsme v těchto dnech dostali náse-
dující dopis: »Má paní má v Austrálii
bratra, který v roce 1948 šel, zlákan
kamarády, hledat »štěstí«. Tenkrát mu
bylo asi 18 let... Z jeho dopisů, kterých
bylo dosti málo, vysvítalo, že se mu ne-
dařilo dobře a že by se rád vrátil opět
domů, do Československa. Tenkrát se
však bál návratu, protože měl strach
z trestu. Po vyhlášení amnestie se od-
mlčel. V posledním dopise, který poslal
své matce, dával vědět, že se vrátí do
Československa. Matka mu zaslala dopis
se zprávou, že je amnestie. Dostala však
tento dopis po pěti měsících zpět s po-
známkou, že na udané adrese adresát
není. Prosíme, vyřídte mu, že si pře-
jeme, aby se vrátil domů...«

Voláme dále Dalimíra Kašpara, naro-
zeného 10. 5. 1931, poslední bytem
v Hostouni. Sekretariát Výboru navští-
vil jeho matka Vlasta Brádllová z Li-
berce a teta Antonie Holubová. Obě si
kladou jedinou otázku: Proč se Dalimír,
který toužil po návratu, odmlčel a ne-
využívá možnosti, kterou nyní má? Proč
se neozve alespoň slůvkem? Jeho drazí
mají o něho obavy, proč je nechává
v nejistotě? Dalimír Kašpar odešel z re-
publiky v roce 1951. Několikrát napsal
z cizinecké legie.

V dubnu 1955 oznámil, že byl raněn,
že je již v civilu a odjíždí do Paříže.
Odtud pak poslal několik listků, ale vždy
bez zpáteční adresy. Jeho matka a teta
ho touto cestou vyzumívají o tom, že
cesta domů je otevřená. Věřt pevně, že
se na tuto výzvu ozve a že se s ním
po několika letech opět šťastně shledají.
Informace o návratu podá Dalimíru Kaš-
parovi náš zastupitelský úřad v Paříži.
Jeho adresa zní: Ambassade de la Ré-
publique Tchèqueoslovaque, 15, Avenue
Charles Floquet, Paris VII.

Již dva roky nemá zpráv o svém brat-
rovi Helena Kusínová z Prahy. Její bratr
Karel Pytel, narozený roku 1928, posled-
ně bytem ve Vendryni, okres Český Tě-
šín, odešel z republiky v roce 1948. Do-
stal se do Austrálie, odkud se ozval
z Melbourne; Pracoval zde jako kuchař.
Naposled psal před dvěma lety z adresy
Jarvil Rd 24, Gringila, N. S. W. Austrá-
lie. Jeho sestra si velice přeje, aby se
vrátil domů. Potřebné informace mu
podají naše zastupitelské úřady v Syd-
ney nebo v Melbourne. Prvá adresa zní:
Consulate General of the Czechoslovak
Republic, 23 Kambala Road, Bellvue Hill,
Sydney, Australia, druhá je: Consulate
of the Czechoslovak Republic, »Ston-
hill« 54, Queens Road, Melbourne S. C.
2 — Australia.

Prosba rodičů našemu čtenáři

Před šesti týdny jsme na tomto místě
vyzývali k návratu Jaroslava Černého,
který se po odchodu z republiky dostal
do Austrálie. Jeho rodiče dychtivě oče-
kávali, kdy jejich syn odpoví; kdy už
jim konečně napíše, že je na cestě
domů.

Ale místo radostné, s takovou netrpě-
livostí očekávané zprávy, přišla smutná
zvěst. Byl to dopis, který rázem obrátil
vníveč všechny naděje a sny rodičů.
Napsal jej »Hlasu domova« čtenář z Ho-
bartu:

»Po přečtení 34. čísla »Hlasu domova«
jsem shledal, že rodiče hledají Jaroslava
Černého. Znal jsem ho dosti dobře. Na-
posledy bydlel zde v Hobartu. Bohužel,
musím vás požádat, abyste oznámili ro-
dičům Jaroslava Černého smutnou zprá-
vu. Před pěti lety, a to 3. března 1951,
se totiž zabil při dopravním neštěstí
zde v Hobartu. Jel příliš rychle na své
motorce a narazil do nákladního auto-
mobilu. Byl na místě mrtev. Je pochová-
n na zdejší hřbitově. Jeho kamarádi
mu vystrojili slušný pohřeb...«

Jen ten, kdo ztratil někoho tak blíz-
kého, jako je rodičům dítě, může po-
chopit nevýslovný žal, s nímž manželé
Černých přijali tuto tragickou zprávu.
Se slzami v očích nás prosila maminka
Černá, abychom jejím jménem požádali
čtenáře, který nám tuto zprávu podal,
zda by nebyl tak hodný a nenapsal jim
podrobnosti o Jaroslavově životě a ne-
poslal nějaké jeho fotografie, samo-
zřejmě i fotografii místa, kde je uložen
k poslednímu odpočinku daleko od vlasti
a od svých drahých.

A ještě jedno mu manželé Černí vza-
kují: Až se sám vrátí, ať je navštíví.
Rádi ho u sebe uvítají a budou mu
vděční za každou podrobnost, kterou
jim bude moci o jejich jediném synovi
říci.

Našeho čtenáře z Hobartu prosíme,
aby zprávu a fotografie pro rodiče Ja-
roslava Černého jim zaslal buď prostřed-
nictvím redakce »Hlasu domova« nebo
přímo na adresu: Jaroslav Černý, Vi-
nařice č. 65, okres Píseň. Věříme pevně,
že vyhová této prosbě nešťastných
rodičů.

Čtete HLAS DOMOVA. — Přináší
vám pravdivé informace o životě ve
vlasti. — Pomáhá úspěšně pátrat
příbuzným doma po nezvěstných za
hranicemi. — Poskytuje vám rady
pro návrat. — Říká pravdu o předá-
cích »exilu«. — Dávejte HLAS DO-
MOVA číst svým přátelům. — Pište
nám.

Z bohaté sportovní a tělovýchovné činnosti v ČSR

Stačí jen prolistovat sportovní ka-
dár československých sportovců a
edáme, že letošní rok bude patřit
velmi rušným a bohatým na význam-
mezinárodní utkání. Stačí jen připo-
nout, že na příklad fotbalisté v le-
ním období mají vybojovat na 50
zinárodních a mezistátních utkání
na i v zahraničí. Podobně je tomu
ostatních odvětvích sportu. Na vše-
ta tato střetnutí se českoslovenští
rtovci ve svých oddílech za vedení
néru pečlivě a svědomitě připravují.

Dosud největší sportovní konkurence na Závodě míru

Dne 2. května bude v hlavním městě
ské lidové republiky — Varšavě od-
rtován devátý ročník největšího
listického amatérského závodu na
tě, jež účastníci nazvali Závodem
u. Tak jako každým rokem jsou
a letošní ročník přípravy dávno
olném proudu. V Polsku, Německé
nokratické republice i v Českoslo-
isku pracují různé komise, které se
rají o to, aby závod byl co nej-
ěšnější, aby se stal hodnotným
rtovním bojem a přispěl opět co
vice k upevnění přátelství mezi
rtovci různých zemí.

o dneška přišlo pořadatelům dva-
dva přihlášek. Mezi nimi jsou i při-

Školní děti pěstují u nás rády tělovýchovu. V tělovýchovné jednotě Slovan Olomouc předvedli záci ukázky cvičební hodiny

hlášky italských cyklistů, kteří loňské-
ho roku získali tituly mistrů světa,
mužstva Francie; Sovětského svazu a
řady dalších, kteří patří v cyklistice
mezi nejlepší. O popularitě a oblíbe-
nosti Závodu míru svědčí i to, že
pořadatelé dostávají přihlášky od
jednotlivých cyklistických organizací
z mnoha západních zemí. Tak na pří-
klad z Německé spolkové republiky by
rádo jelo 50 cyklistů. Mezi nimi je zá-
padoněmecký silniční mistr Karl

Koy, který bude pravděpodobně zařa-
zen do reprezentačního družstva Ně-
mecké spolkové republiky.

V každém okrese spartakiáda

Přestože od loňské I. celostátní spar-
takiády nás dělí už mnoho měsíců, do-
cházejí do Československa stále dopisy
z celého světa od těch, kteří byli svěd-
ky této jedinečné tělovýchovné slavnosti.
Statistice cvičenců v tělovýchov-
ných jednotách po celé republice po
spartakiádě neodpočívají, tak jako
jsme tomu byli svědky na příklad po
sokolských sletech. Zahájili za vedení
svých cvičitelů nácvik nových skladeb,
se kterými vystoupí v červnu a červenci
na okresních spartakiádách, které
se budou konat téměř ve všech okre-
sech.

V příštím roce budou uspořádány
krajské spartakiády a zároveň celo-
státní všeodborová spartakiáda v Bra-
tislavě. Tak tomu bude až do roku
1960, každoročně budou uspořádány
okresní nebo krajské spartakiády.
V roce 1960 se stane Praha dějištěm
II. celostátní spartakiády, která bude
ještě mohutnější, ještě krásnější, než
byla první.

— jd —

Jubileum dvou hudebních umělců

V těchto dnech se dožili jubileí dva
i významní hudební umělci: 80 let
dočkal 5. března zasloužilý umělec,
datel a houževnatý sběratel národ-
i písní Jindřich Jindřich. Učitelství
z Klenčí, sám učitel, zůstal vždy
ý svému Chodsku, jehož nepřeborný
vní i jiný národopisný poklad za-
menal v několika rozsáhlých dílech.
o především rozsáhlý, osmivazkový
odský zpěvník, obsahující přes
) textů a asi 1400 nápěvů, jehož
ední část vyšla loni.

iko skladatel je J. Jindřich znám
ená skladbou »Bulačina« a velkým
ovým dílem »Bitva u Domažlic«,

v němž vylíčil porážku křížáků husit-
skými vojsky.

*

Druhý jubilant je umělec zcela jiného
zaměření. Je to violoncellista, profesor
Ladislav Zelenka, poslední žijící člen
»Českého kvarteta« (K. Hoffman. J.
Suk, J. Herold a L. Zelenka), které přes
40 let šířilo slávu české hudby po světě,
především skvělým přednesem děl Sme-
tanových. Je znám jako vynikající in-
terpret Dvořákova koncertu pro violon-
cello i jako výborný hudební pedagog.
Dožil se 11. března 75 let. Za své záslu-
hy byl jmenován národním umělcem.

— n —